

वा०श०

॥१०२॥

तस्य कोकिलस्य ॥ गीतेन रंभाया इति शेषः ॥ संदेहं स्वतएवास्यायदृच्छया आगमनं उतेंद्रप्रेरितायामत्तपोभंगार्थमित्येवंरूपं ॥ १० ॥ तत्सर्वं रंभागमनंतत्कृतप्रलोभनंच सह
स्नाक्षप्रेरणामूलमिति युक्त्या ध्यानेन च विज्ञाय निश्चित्य रंभांशशापेत्यन्वयः ॥ ११ ॥ शैली शिलाप्रतिमा रूपा ॥ १२ ॥ यद्यपि स्यामि नियोगतः प्रवृत्तायारंभायाः शापदा
नमनुचितं इंद्रेणैव तद्दानमुचितं तथापि क्रोधावेशेन युक्ता युक्तविवेकाभावः ॥ अतएव पश्चाद्विवेकं लब्ध्वा तामनुगृह्णाति ब्राह्मण इति वसिष्ठ इत्यर्थ इति कृतकः ॥ एतेन

अथ तस्य च शब्देन गीतेनाप्रतिमेन च ॥ दर्शनेन च रंभायामुनिः संदेहमागतः ॥ १० ॥ सहस्राक्षस्य तत्सर्वं विज्ञाय मुनिपुंगवः ॥ रंभां
क्रोधसमाविष्टः शशापकुशिकात्मजः ॥ ११ ॥ यन्मां लोभयसे रंभे कामक्रोधजयैपिणं ॥ दशवर्षसहस्राणि शैलीस्थास्यसि दुर्भगे
॥ १२ ॥ ब्राह्मणः सुमहातेजास्तपोवलसमन्वितः ॥ उद्धरिष्यति रंभेत्वांमत्क्रोधकलुपीकृतां ॥ १३ ॥ एवमुक्त्वा महातेजा विश्वामित्रो म
हामुनिः ॥ अशक्नुवन्धारयितुं कोपसंतापमात्मनः ॥ १४ ॥ तस्य शापेन महतारंभा शैली तदाभवत् ॥ वचः श्रुत्वा च कंदर्पो महर्षेः सच नि
र्गतः ॥ १५ ॥ कोपेन च महातेजास्तपोपहरणे कृते ॥ इंद्रियैरजितैरामनले भेषांतिमात्मनः ॥ १६ ॥ बभूवास्य मनश्चिता तपोपहरणे कृ
ते ॥ नैवं क्रोधं गमिष्यामि न च वक्ष्ये कथंचन ॥ १७ ॥ अथ वानोच्छ्रसिष्यामि संवत्सरशतान्यपि ॥ अहं हि शोपयिष्यामि आत्मानं विजिते
द्रियः ॥ १८ ॥ तावद्यावद्विमेप्राप्तं ब्राह्मण्यं तपसार्जितं ॥ अनुच्छ्रसन्नभुंजानस्तिष्ठेयं शाश्वतीः समाः ॥ १९ ॥

कामादपि क्रोधो दुर्जेय इति सूचितं ॥ १३ ॥ आत्मनः कोपं धारयितुं अशक्नुवन् तांशस्त्वा तपोव्ययजन्यदुःखेन संतापं पश्चात्तापमुपागत इति शेषः ॥ १४ ॥ महर्षेर्वचः
श्रुत्वा कंदर्पः सच इंद्रश्च निर्गत इत्यन्वयः ॥ १५ ॥ कोपेन चात्कामेन च तपोपहरणे कृते सति कामक्रोधहतत्वादेवाजितैरिंद्रियैरित्यन्वयः ॥ आपाततोरंभादर्शन
प्रवृत्त्या कामेनापितपः क्षयः ॥ आत्मनो मनसः शांतिं दुःखोपशमं ॥ १६ ॥ न च वक्ष्ये शापादिवचनमिति शेषः ॥ १७ ॥ आत्मानं शरीरं ॥ १८ ॥ यावत् यावता कालेन ब्रा
ह्मण्यं प्राप्तं भवेत् तावत् शाश्वतीः समाः बहून्वत्सरान् ॥ १९ ॥

वा०का०

॥१०२॥